

ความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องสำคัญในการตรวจสอบกับผลการดำเนินงานของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

ศิริรัตน์ ถึงการ*, ปานฉัตร อการักษ์**, อัครเดช ฉวีรักษ์***

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องสำคัญในการตรวจสอบกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง โดยเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 – พ.ศ. 2566 จำนวน 297 ตัวอย่าง ใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา เพื่อหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบและปริมาณเรื่องสำคัญในการตรวจสอบกับผลการดำเนินงานของบริษัท

ผลการวิจัยพบว่า การเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบในประเด็นการรับรู้รายได้ การด้อยค่าของสินทรัพย์ ลูกหนี้และค่าเผื่อนี้ส่งสัยจะสูง การควบรวมกิจการ และปริมาณเรื่องสำคัญในการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่การเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบในประเด็นการวัดมูลค่าสินทรัพย์ ประมาณการหนี้สิน และอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนไม่พบความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน นอกจากนี้ การวิจัยมีตัวแปรควบคุม ได้แก่ ผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน ในขณะที่ ขนาดกิจการ ประเภทของสำนักงานสอบบัญชีไม่พบความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน ดังนั้น ผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นถึงการเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและคณะกรรมการบริหารบริษัทในประเด็นที่จะสามารถเพิ่มผลการดำเนินงานทางการตลาดของบริษัทได้ในอนาคต

คำสำคัญ : เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ, ผลการดำเนินงาน, ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

* นักศึกษาปริญญาโท คณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

*** อาจารย์ คณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Corresponding author, email: 68890008@ccru.ac.th, Tel 094-9945352

Received : September 18, 2024; Revised : October 17, 2025; Accepted : October 21, 2024

The Relationship Between of Key Audit Matters and Firm Performance of Listed Company in The Stock Exchange of Thailand Construction Industry Group

Sirirat Thungkarn*, Panchat Akarak**, Aukkaradej Chaveerug***

Abstract

This research aims to study the relationship between key audit matters and the performance of listed companies in the Stock Exchange of Thailand, real estate and Property and Construction. The data were collected from 2021 to 2023, totaling 297 samples. Descriptive statistics were used to find the frequency, percentage, mean, and standard deviation, and multiple regression analysis was used to find the relationship between key audit matters and the volume of key audit matters and the Firm performance.

The research results found that the disclosure of key audit matters in the areas of revenue recognition, asset impairment, receivables and allowances for doubtful accounts, mergers and acquisitions, and the volume of key audit matters were significantly related to the performance at a statistical level of 0.05, while the disclosure of key audit matters in the areas of asset valuation, debt provisions, and investment properties were not related to the performance. In addition, the research has control variables: return on equity is related to the performance, while the size of the business and the type of audit firm are not related to the performance. Therefore, the results of this research reflect the disclosure of key audit matters, which are useful for the executives and the board of directors in terms of being able to increase the company's marketing performance in the future.

Keywords : Key audit matters, Firm performance, The stock exchange of thailand, Property and construction

* Master's Degree Student, Faculty of Accounting, Chiang Rai Rajabhat University

** Assistant Professor, Faculty of Accounting, Chiang Rai Rajabhat University

*** Instructor, Faculty of Accounting, Chiang Rai Rajabhat University

Corresponding author, email: 68890008@cr.ru.ac.th, Tel 094-9945352

Received : September 18, 2024; **Revised :** October 17, 2025; **Accepted :** October 21, 2024

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ในปี พ.ศ. 2558 คณะกรรมการมาตรฐานการสอบบัญชีและการให้ความเชื่อมั่นระหว่างประเทศ (International Auditing and Assurance Standards Board: IAASB, 2011) ได้ปรับปรุงมาตรฐานการตรวจสอบบัญชีระหว่างประเทศ (International Standard on Auditing: ISA) เรื่องสำคัญในการตรวจสอบในรายงานการตรวจสอบ (Key Audit Matters: KAMs) ซึ่งสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์มีการบังคับใช้มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 701 การสื่อสารเรื่องสำคัญในการตรวจสอบรายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาต สำหรับงวดสิ้นสุดในหรือหลังวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559 (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2558) โดยรายงานผู้สอบบัญชีแบบใหม่มีความสำคัญต่อนักลงทุนและผู้ใช้งบการเงิน ผู้สอบบัญชีใช้รายงานนี้เพื่อสื่อสารกับผู้ใช้งบการเงิน (Libby, 1979; Pornupatham & Vichitsarawong, 2014)

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ (Key Audit Matters: KAMs) ในรายงานของผู้สอบบัญชีแบบใหม่ เป็นสิ่งที่ได้จากการสอบบัญชี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญ เรื่องที่ต้องใช้ดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพของผู้สอบบัญชีเห็นว่ามีนัยสำคัญที่สุดในการตรวจสอบงบการเงินงวดปัจจุบัน คือ รายการประมาณการที่มีความไม่แน่นอนสูง หรือประเด็นปัญหาสำคัญที่ผู้สอบบัญชีพบในระหว่างการสอบบัญชี เช่น 1) ประเด็นการรับรู้รายได้ 2) ประเด็นการวัดมูลค่าสินทรัพย์ 3) ประเด็นการวัดมูลค่าของสินทรัพย์ 4) ประเด็นลูกหนี้และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ 5) ประเด็นหนี้สิน 6) ประเด็นการควบรวมกิจการ และ 7) ประเด็นอื่นๆ (ชลกาญจน์ อรุณสกุล, 2562) โดยเกิดจากกระบวนการตัดสินใจ ของผู้สอบบัญชีในการพิจารณาเลือกเรื่องสำคัญเพื่อที่จะสื่อสารกับผู้ใช้อข้อมูล และมักเกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความซับซ้อน และการใช้ดุลยพินิจที่สำคัญในงบการเงินของผู้บริหาร อย่างไรก็ตามเรื่องสำคัญในการตรวจสอบไม่ถือว่าเป็นการแสดงความเห็นที่เปลี่ยนแปลงไป แต่เป็นเพียงข้อมูลเชิงคุณภาพที่ให้ประโยชน์แก่ผู้ลงทุนและผู้ใช้งบการเงินมากขึ้น (Pornupatham & Vichitsarawong, 2014) ซึ่งเรื่องสำคัญในการตรวจสอบมีผลกระทบต่อข้อมูลทางการเงิน เช่น ผลการดำเนินงาน ราคาหุ้น เป็นต้น (Boonlert-U-Thai et al., 2019)

ผลการดำเนินงานของบริษัทเป็นการวัดและประเมินมูลค่าในด้านของการวางแผนการลงทุน การตัดสินใจซื้อโดยวัดตามตัวแบบของ Tobin's Q (Al-Matari et al., 2014) ซึ่งนักลงทุนอาจมองว่าเป็นความเสี่ยงที่สำคัญและมีผลกระทบต่อรายได้ในอนาคต ทำให้ราคาหุ้นของกิจการอาจปรับตัวลงหรือเป็นสัญญาณบวกและเพิ่มความเชื่อมั่น ทำให้ราคาหุ้นของกิจการอาจปรับตัวขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจอุตสาหกรรมต่างๆ และถือเป็นสิ่งที่ผู้บริหารให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องสำคัญที่ผู้สอบบัญชีจำเป็นต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ จึงจะช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถประเมินภาพรวมของกิจการได้อย่างถูกต้อง เป็นธรรม ช่วยป้องกันความเสี่ยง เสริมสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้มีส่วนได้เสียและช่วยเพิ่มความเข้าใจของนักลงทุนเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้สอบบัญชีต้องการสื่อสารในรายงานผู้สอบบัญชีและเรื่องสำคัญในการตรวจสอบเปิดโอกาสให้ผู้สอบบัญชีสามารถถ่ายทอดข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการตรวจสอบได้ (Knechel et al., 2013)

ปัจจุบันนี้กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างเป็นหนึ่งในกลุ่มที่สำคัญและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ แม้จะได้รับผลกระทบจากปัจจัยหลายประการ แต่ธุรกิจก็ยังคงมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานออฟฟิศ สถาบันสอนอสังหาฯ FDA, 2567) อาจเป็นเพราะกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างเป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่น่าจับตามอง และมีแนวโน้มการควบรวมธุรกิจมากขึ้น

(กรุงเทพฯ, 2567) อย่างไรก็ตาม การนำเสนอเรื่องสำคัญในการตรวจสอบในรายงานของผู้สอบบัญชีรูปแบบใหม่ตามมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 701 จะช่วยลดช่องว่างของข้อมูล (Information gap) และเพิ่มประสิทธิภาพของการสื่อสาร และช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจกิจการและเรื่องที่ผู้บริหารต้องใช้พิจารณาอย่างมีสาระสำคัญด้วย (ศิลปพร ศรีจันทพร, 2558) และจากการทบทวนวรรณกรรมในอดีตส่วนใหญ่ศึกษาเกี่ยวกับการเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แต่ยังไม่พบงานวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องสำคัญในการตรวจสอบกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ซึ่งกลุ่มนี้มีความซับซ้อนของรายการหรือข้อมูลที่นำเสนอในงบการเงินหรือหมายเหตุประกอบงบการเงินยังไม่เพียงพอที่จะให้ข้อมูลต่อการตัดสินใจของนักลงทุน

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องสำคัญในการตรวจสอบกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องสำคัญในการตรวจสอบว่ามีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างหรือไม่ ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถเป็นแนวทางการเพิ่มความเชื่อมั่นในเรื่องความเสี่ยงให้นักลงทุนเพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจลงทุน กระตุ้นให้ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบในด้านการกำกับดูแลให้มีความสำคัญกับการเปิดเผยความเสี่ยง และเป็นการยกระดับการสื่อสารของผู้สอบบัญชีกับผู้ใช้งบการเงินให้มีความโปร่งใสและให้ข้อมูลที่มีคุณค่าต่องานตรวจสอบบัญชีได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องสำคัญในการตรวจสอบกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีมีส่วนได้เสีย (Stakeholder agency theory) ผู้สอบบัญชีทำหน้าที่เป็นเหมือนผู้ดูแลรักษาข้อมูล เพื่อเปิดเผยต่อสาธารณะในรายงานทางการเงิน การเผยแพร่รายงาน การตรวจสอบด้วยการรายงานเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ และคุณภาพการรายงานทางการเงินที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยการเปิดเผยข้อมูลที่สมบูรณ์และโปร่งใสทำให้ผู้มีส่วนได้เสียสามารถเข้าใจความผันผวนและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับกิจการได้เป็นอย่างดี สามารถช่วยในการสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับจากสังคม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและตรงไปตรงมา เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียสามารถพิจารณาและตัดสินใจในการสนับสนุนหรือการลงทุนในกิจการ

แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ หมายถึง ประเด็นหรือจุดที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษเมื่อมีการตรวจสอบเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เนื่องจากเป็นสิ่งที่มีความเสี่ยงมากหรือมีความเสี่ยงสูง ซึ่งตรวจสอบว่าไม่มีข้อผิดพลาดหรือข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง มีการรวบรวมข้อมูลหรือรายละเอียดที่จำเป็นทั้งหมดครบถ้วน มีการปฏิบัติตามมาตรฐานหรือข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง รวมถึงตรวจสอบการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นอย่างเพียงพอและเป็นไปตามข้อกำหนดและไม่มีความเสี่ยงหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้น เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับผลการดำเนินงานเป็นการวัดผลการดำเนินงานทางการตลาดและการจัดการของบริษัท โดยจะใช้ตัววัดทางการเงินแบบที่ได้รับความนิยมของ Tobin's Q (Al-Matari et al, 2014) ซึ่งวิธีนี้มีประโยชน์ในการวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานของบริษัทในหลายด้าน เช่น การประเมินคุณภาพการจัดการของบริษัทให้มีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากสินทรัพย์ที่มีอยู่ การวัดประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ในการสร้างรายได้และกำไรได้มากกว่าต้นทุนการทดแทน การเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างบริษัทต่างๆ ในอุตสาหกรรมเดียวกัน การใช้ Tobin's Q เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจลงทุน เนื่องจากมีศักยภาพในการสร้างมูลค่าเพิ่ม การประเมินโอกาสการเติบโตของบริษัทให้สามารถสร้างรายได้และกำไรได้มากกว่าต้นทุนการลงทุนในสินทรัพย์ใหม่ในอนาคต

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้ดัดแปลงประเด็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบให้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีต (ชลกาญจน์ อรุณสกุล, 2562) และประเด็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ซึ่งเนื้อหาที่มีการเปิดเผยเกี่ยวกับเรื่องสำคัญในการตรวจสอบในแต่ละประเด็น ดังต่อไปนี้

(1) การรับรู้รายได้สามารถแบ่งออกเป็นหลายประเภท โดยขึ้นอยู่กับลักษณะของธุรกิจที่ดำเนินการ โดยผู้ใช้งบการเงินและนักลงทุนมองว่าเป็นศักยภาพในการดำเนินธุรกิจของกิจการ รวมถึงสามารถใช้เป็นข้อมูลในการพยากรณ์ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต รวมไปถึงมีการระบุว่ารายได้ดังกล่าวเป็นจำนวนเงินที่มีจำนวนเงินเป็นสาระสำคัญต่อการเงินของกิจการได้ โดยงานวิจัยของ วันดี ชัยสกุลวัฒน์ (2566) พบว่า การรับรู้รายได้มีความสัมพันธ์กับ Tobin's Q จึงมีสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

H1 : การเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบเกี่ยวกับการรับรู้รายได้มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน

(2) การวัดมูลค่าสินทรัพย์ เป็นรายการที่ซับซ้อนในการวัดมูลค่าจะต้องใช้การประมาณการ และพิจารณาอย่างสูง และอาจเกิดความเสี่ยงที่จะแสดงมูลค่าในงบแสดงฐานะทางการเงินผิดไป โดยงานวิจัยของ สลาวิญา จินตวง (2565) พบว่า เรื่องสำคัญในการตรวจสอบในประเด็นเรื่องการวัดมูลค่าที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์มีความสัมพันธ์กับ Tobin's Q ผู้วิจัยจึงมีสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

H2 : การเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบเกี่ยวกับการวัดมูลค่าสินทรัพย์มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน

(3) การด้อยค่าของสินทรัพย์ถือเป็นการประมาณการทางบัญชีที่สำคัญที่ฝ่ายบริหารต้องใช้ดุลยพินิจอย่างสูง ผู้สอบบัญชีจึงให้ความสำคัญในการตรวจสอบ โดยเกิดขึ้นเมื่อมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์สูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์นั้นในอนาคต การด้อยค่าจะต้องบันทึกในงบการเงินเพื่อลดมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ให้เท่ากับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับ โดยงานวิจัยของ วันดี ชัยสกุลวัฒน์ (2566) พบว่า การด้อยค่ามีความสัมพันธ์กับ Tobin's Q ผู้วิจัยจึงมีสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

H3 : การเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบเกี่ยวกับการด้อยค่าของสินทรัพย์มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน

(4) ลูกหนี้และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญมีความเสี่ยงที่จะเกิดหนี้สูญหากลูกหนี้ไม่สามารถชำระเงินตามกำหนดได้ ในการสอบบัญชีผู้สอบบัญชีจึงให้ความสำคัญกับการแสดงมูลค่าของลูกหนี้ และความเพียงพอของค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน โดยกิจการจะบันทึกค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเพื่อปรับลดมูลค่าของลูกหนี้ให้แสดงด้วยมูลค่าที่กิจการคาดว่าจะได้รับชำระและบันทึกหนี้สงสัยจะสูญเป็นค่าใช้จ่ายของกิจการในงบกำไรขาดทุนจะส่งผลให้ผลการดำเนินงานของกิจการลดลง โดยงานวิจัยของ วันดี ชัยสกุลวัฒน์ (2566) พบว่า ลูกหนี้มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางลบกับ Tobin's Q ผู้วิจัยจึงมีสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

H4 : การเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบเกี่ยวกับลูกหนี้และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน

(5) ประมาณการหนี้สินเป็นการวางแผนการเงินและการบริหารจัดการทางการเงินของบริษัท มีบทบาทสำคัญในการจัดหาเงินทุนสำหรับโครงการต่างๆ และมีผลต่อโครงสร้างทางการเงินของบริษัท โดยงานวิจัยของ วันดี ชัยสกุลวัฒน์ (2566) พบว่า ประมาณการหนี้สินมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกกับ Tobin's Q ผู้วิจัยจึงมีสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

H5 : การเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบเกี่ยวกับประมาณการหนี้สินมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน

(6) การควบรวมกิจการเป็นกระบวนการที่สำคัญในการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน ขยายตลาด และเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน การควบรวมกิจการในธุรกิจนี้มีลักษณะเฉพาะและความซับซ้อน โดยงานวิจัยของ เอื้อบุญ เอกะสิงห์ และวีระพงษ์ กิตติวงศ์ (2562) พบว่า การรวมกิจการที่เป็นเหตุการณ์ที่มีผลต่อการเงินในงวดปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงมีสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

H6 : การเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบเกี่ยวกับการควบรวมกิจการมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน

(7) อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนสามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง ช่วยลดความเสี่ยง ใช้เป็นหลักประกันการกู้ยืม เพิ่มความน่าเชื่อถือ เพิ่มความยืดหยุ่นในการดำเนินธุรกิจ และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการพัฒนา การจัดการและการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญในการเพิ่มมูลค่ากิจการในระยะยาว โดยงานวิจัยของ พริมา มหาจันทร์ (2563) พบว่า การเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบประเด็นอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนหลักทรัพย์ ผู้วิจัยจึงมีสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

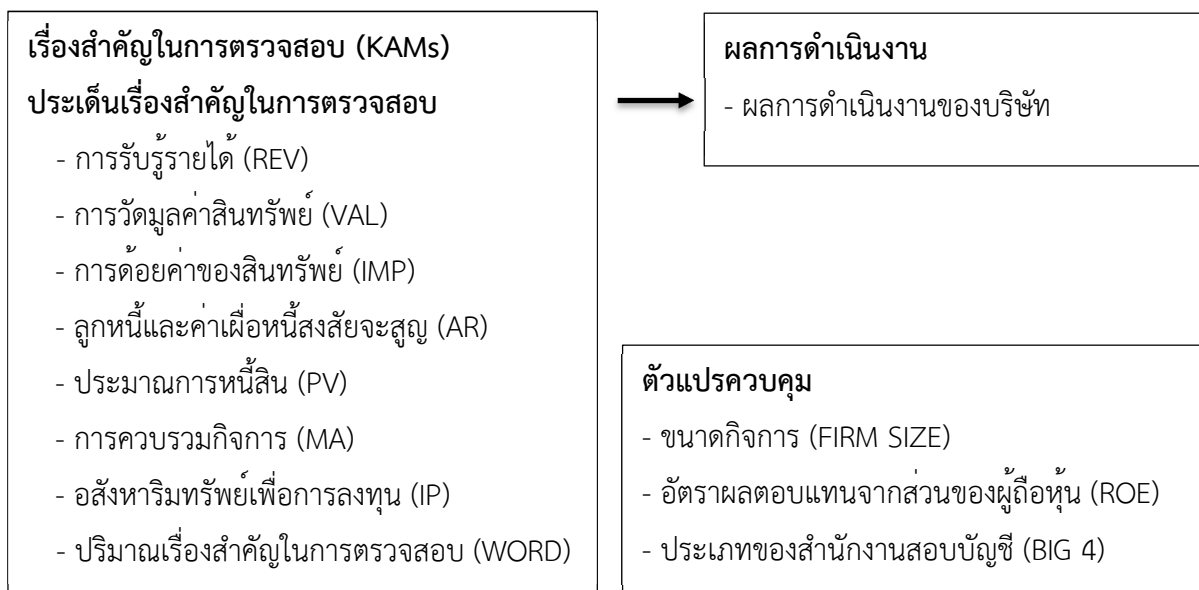
H7 : การเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน

นอกจากประเด็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ยังมีการศึกษาเกี่ยวกับปริมาณเรื่องสำคัญในการตรวจสอบที่มีการเปิดเผยในรายงานของผู้สอบบัญชี โดยการศึกษาของ เกรียงไกร บุญเลิศสุทัย และคณะ (2562) พบว่าจำนวนเรื่องสำคัญในการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน ผู้วิจัยจึงมีสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

H8 : ปริมาณเรื่องสำคัญในการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาตัวแปรอิสระ ได้แก่ เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ (KAMs) การรับรู้รายได้ การวัดมูลค่าสินทรัพย์ การด้อยค่าของสินทรัพย์ ลูกหนี้และค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ประเมินการหนี้สิน การควบรวมกิจการ อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน และปริมาณเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ (ชลาภญจน์ อรุณสกุล, 2562) ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการดำเนินงานของบริษัทจากอัตราส่วน (Tobin's Q) ตามแนวทางของ Chung and Pruitt (1994) และตัวแปรควบคุม ได้แก่ ขนาดกิจการ (Firm size) อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และประเภทของสำนักงานสอบบัญชี (BIG 4) ดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง โดยระยะเวลาที่ทำการศึกษาคือช่วงปี พ.ศ. 2564 – พ.ศ. 2566 ซึ่งเป็นระยะเวลา 3 ปี จำนวน 297 ตัวอย่าง สาเหตุที่กำหนดเกณฑ์ดังกล่าว เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่สะท้อนสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและเศรษฐกิจในปัจจุบันได้ดี ทั้งนี้บริษัทที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่ไม่ได้สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม ผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลจากรายงานของผู้สอบบัญชีสำหรับงบการเงินประจำปีที่มีวันที่สิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชีในปี พ.ศ. 2564 – พ.ศ. 2566 เพื่อเป็นตัวแทนของรายงานของผู้สอบบัญชีที่มีการรายงานเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยนี้ทั้งหมด 297 ตัวอย่าง มีหลักเกณฑ์ ได้แก่ 1) เป็นกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2564 - พ.ศ. 2566 โดยยกเว้นหมวดกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และกองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ เนื่องจากมีข้อมูลไม่ครบถ้วน อาจทำให้การตีความคลาดเคลื่อนได้ 2) ไม่เป็นบริษัทที่ถูกเพิกถอน เข้าข่ายเพิกถอนหรือ

อยู่ระหว่างการฟื้นฟูการดำเนินงาน เนื่องจากผลการดำเนินงานมีความแตกต่างจากบริษัทที่ดำเนินงานตามปกติ และ 3) เป็นบริษัทที่มีข้อมูลที่ต้องใช้ในการวิจัยอย่างครบถ้วน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ได้แก่ เรื่องสำคัญในการตรวจสอบที่เปิดเผยอยู่ในรายงานผู้สอบบัญชีประจำปี โดยรวบรวมข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2564-พ.ศ. 2566 จากฐานข้อมูลออนไลน์ (คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2567) และในส่วนของข้อมูลผลการดำเนินงานและข้อมูลทางบัญชีอื่นๆ ที่นำมาคำนวณผลการดำเนินงานของบริษัท ผู้วิจัยจะทำการรวบรวมจากฐานข้อมูลออนไลน์ของเว็บไซต์ SETSMART (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2567)

ตารางที่ 1 แสดงการวัดค่าในการศึกษา

ตัวแปร	คำย่อ	การวัดค่า
ตัวแปรต้น		
ประเด็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ		
การรับรู้รายได้	REV	พบ = 1, ไม่พบ = 0
การวัดมูลค่าสินทรัพย์	VAL	พบ = 1, ไม่พบ = 0
การด้อยค่าของสินทรัพย์	IMP	พบ = 1, ไม่พบ = 0
ลูกหนี้และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	AR	พบ = 1, ไม่พบ = 0
ประมาณการหนี้สิน	PV	พบ = 1, ไม่พบ = 0
การควบคุมกิจการ	MA	พบ = 1, ไม่พบ = 0
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	IP	พบ = 1, ไม่พบ = 0
ปริมาณเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ	WORD	นับจำนวนคำ
ตัวแปรตาม		
ผลการดำเนินงาน	Tobin's Q	มูลค่าทางการตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้น + มูลค่าตามบัญชีของหนี้สิน/มูลค่าตามบัญชีของ สินทรัพย์
ตัวแปรควบคุม		
ขนาดกิจการ	SIZE	วัดจากลอการิทึมของสินทรัพย์รวม
อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น	ROE	กำไรสุทธิของบริษัท/ส่วนของผู้ถือหุ้น
ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี	BIG 4	BIG 4 = 1 Non-Big 4 = 0

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) โดยใช้ค่าสถิติเบื้องต้น ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นต้น ซึ่งการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาเช่นนี้จะทำให้เข้าใจลักษณะของกลุ่มตัวอย่างได้ดียิ่งขึ้น

2. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ ซึ่งได้วิจัยผ่านค่า Adjusted R-Squared โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ 0.05

สามารถเขียนสมการการวิเคราะห์ได้ดังนี้

$$\text{Tobin's } Q_{it} = \beta_0 + \beta_1 \text{REV}_{it} + \beta_2 \text{VAL}_{it} + \beta_3 \text{IMP}_{it} + \beta_4 \text{AR}_{it} + \beta_5 \text{PV}_{it} + \beta_6 \text{MA}_{it} \\ + \beta_7 \text{IP}_{it} + \beta_8 \text{WORD}_{it} + \beta_9 \text{SIZE}_{it} + \beta_{10} \text{ROE}_{it} + \beta_{11} \text{BIG4}_{it} + \varepsilon_{it}$$

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ความถี่ ร้อยละ

Variables	N	Dummy = 1 (ตัวอย่าง)	Dummy = 0 (ตัวอย่าง)	Percentage (%)
REV	297	203	94	68.35
VAL	297	100	197	33.67
IMP	297	64	233	21.55
AR	297	36	261	12.12
PV	297	13	284	4.38
MA	297	7	290	2.36
IP	297	90	207	30.30
BIG 4	297	181	116	60.94

หมายเหตุ Dummy = 1 หมายถึง พบการเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

Dummy = 0 หมายถึง ไม่พบการเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ความถี่ ร้อยละ พบว่า เรื่องสำคัญในการตรวจสอบที่ปรากฏอยู่ในหน้ารายงานผู้สอบบัญชีมากที่สุดอันดับแรก คือ การรับรู้รายได้ (REV) จำนวน 203 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 68.40 ของการเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบทั้งหมด อันดับที่สอง คือ ประเภทสำนักงานสอบบัญชี (BIG 4) จำนวน 181 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 60.94 และอันดับที่สาม คือ การวัดมูลค่าสินทรัพย์ (VAL) จำนวน 100 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 33.67

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

Variables	N	Mean	Median	SD	Min	Max
WORD	297	496.39	415.00	296.56	1553.00	103.00
Tobin's Q	297	1.10	0.96	0.49	3.80	0.10
SIZE	297	280.87	115.82	398.22	2726.90	4.80
ROE	297	3.78	4.77	13.15	43.80	-54.40

จากตารางที่ 3 พบว่า มีค่าเฉลี่ยของปริมาณเรื่องสำคัญในการตรวจสอบเท่ากับ 496.39 ค่าปริมาณเรื่องสำคัญในการตรวจสอบน้อยที่สุดเท่ากับ 103 คำ และมากที่สุดเท่ากับ 1553 คำ ค่าเฉลี่ยของผลการดำเนินงานทางการตลาดเท่ากับ 1.10 ผลการดำเนินงานทางการตลาดน้อยที่สุดเท่ากับ 0.10 และมากที่สุดเท่ากับ 3.80 ค่าเฉลี่ยของขนาดกิจการเท่ากับ 280.87 ขนาดกิจการน้อยที่สุดเท่ากับ 4.80 และมากที่สุดเท่ากับ 2726.90 และค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นเท่ากับ 3.78 อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นน้อยที่สุดเท่ากับ -54.40 และมากที่สุดเท่ากับ 43.80

การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติอนุมาน (Inferential statistics) โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ

Variable	β	Std. Error	t	Sig.	Tolerance	VIF
(Constant)	1.038	0.087	11.979	0.000**		
REV	0.140	0.068	2.062	0.040*	0.678	1.475
VAL	0.024	0.064	0.376	0.707	0.739	1.353
IMP	0.181	0.074	2.437	0.015*	0.717	1.394
AR	0.174	0.088	1.970	0.050*	0.812	1.231
PV	0.240	0.131	1.828	0.069	0.934	1.071
MA	0.816	0.180	4.542	0.000**	0.905	1.105
IP	-0.034	0.068	-0.501	0.617	0.694	1.440
WORD	0.000	0.000	-2.207	0.028*	0.526	1.903
SIZE	-0.005	0.000	-1.316	0.189	0.860	1.162
ROE	0.011	0.002	5.519	0.000**	0.908	1.101
BIG 4	-0.014	0.059	-0.243	0.808	0.799	1.251

F-Statistic = 6.664 P < 0.000 R-squared = 0.205 Adj R-squared = 0.174

หมายเหตุ *ระดับความมีนัยสำคัญที่ 0.05 **ระดับความมีนัยสำคัญที่ 0.01

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณพบว่าแบบจำลองมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ (P-value) ที่ระดับ 0.05 หมายความว่ามีความแปรปรวนอย่างน้อย 1 ตัว ที่สามารถนำมาหาความสัมพันธ์ในผลการดำเนินงานของบริษัทได้ค่า F-Statistic = 6.664 และค่าพยากรณ์ Adj R-squared = 0.174 หรือ

แบบจำลอง มีความสามารถในการอธิบายผลการดำเนินงานทางการตลาด (Tobin's Q) ได้ร้อยละ 17.40 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงเป็นข้อๆ ดังนี้

1. การเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบประเด็นการรับรู้รายได้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานของบริษัท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\beta = 0.140$, P-value = 0.040) ดังนั้น ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานที่ 1

2. การเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบประเด็นการวัดมูลค่าสินทรัพย์ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\beta = 0.024$, P-value = 0.707) ดังนั้น ปฏิเสธสมมติฐานที่ 2

3. การเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบประเด็นการด้อยค่าของสินทรัพย์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานของบริษัท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\beta = 0.181$, P-value = 0.015) ดังนั้น ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานที่ 3

4. การเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบประเด็นลูกหนี้และค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานของบริษัท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\beta = 0.174$, P-value = 0.050) ดังนั้น ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานที่ 4

5. การเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบประเด็นประมาณการหนี้สินไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\beta = 0.240$, P-value = 0.069) ดังนั้น ปฏิเสธสมมติฐานที่ 5

6. การเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบประเด็นการควบรวมกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานของบริษัท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\beta = 0.816$, P-value = 0.000) ดังนั้น ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานที่ 6

7. การเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบประเด็นอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\beta = -0.034$, P-value = 0.617) ดังนั้น ปฏิเสธสมมติฐานที่ 7

8. ปริมาณเรื่องสำคัญในการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานของบริษัท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\beta = 0.000$, P-value = 0.028) ดังนั้น ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานที่ 8

สำหรับตัวแปรควบคุม ได้แก่ 1) ขนาดกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\beta = -0.005$, P-value = 0.189) 2) ประเภทของสำนักงานสอบบัญชีมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\beta = 0.011$, P-value = 0.000) และ 3) ประเภทของสำนักงานสอบบัญชีไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\beta = -0.014$, P-value = 0.808)

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า การเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบในประเด็นการรับรู้รายได้ (REV) การด้อยค่าของสินทรัพย์ (IMP) ลูกหนี้และค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ (AR) และการควบคุมกิจการ (MA) มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลกาญจน์ อรุณสกุล (2562) พบว่า การเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบประเด็นการรับรู้รายได้ และการด้อยค่าของสินทรัพย์ มีความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการ รวมทั้ง วันดี ชัยสกุลวัฒน์ (2566) พบว่า เรื่องสำคัญในการตรวจสอบประเด็นรายได้จากการขาย ลูกหนี้และค่าเผื่อนี้สงสัยและการด้อยค่ามีความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการ โดยการรับรู้รายได้ที่มากขึ้นแสดงให้เห็นว่ากิจการสามารถสร้างกำไรและกระแสเงินสดได้มากขึ้น ทำให้ผลการดำเนินงานของบริษัทในตลาดมีแนวโน้มสูงขึ้น รวมทั้ง เอื้อบุญ เอกะสิงห์ และวีระพงษ์ กิตติวงศ์ (2562) พบว่า การรวมกิจการที่เป็นเหตุการณ์ที่มีผลต่อการเงินในงวดปัจจุบัน ซึ่งหากบริษัทมีการรวมกิจการและสร้างความร่วมมือที่เป็นประโยชน์ เช่น การเพิ่มส่วนแบ่งตลาด ลดต้นทุน หรือเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของบริษัท เพิ่มความมั่นใจให้กับนักลงทุน และผลการดำเนินงานของบริษัทก็จะสูงขึ้นตามไปด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตามปริมาณเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ (WORD) มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงไกร บุญเลิศอุทัย และคณะ (2562) พบว่า จำนวนเรื่องสำคัญในการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน รวมถึง ศิลพร ศรีจันทเพร (2560) พบว่า จำนวนเรื่องสำคัญการตรวจสอบมีความสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ และชลกาญจน์ อรุณสกุล (2562) พบว่า ปริมาณเรื่องสำคัญในการตรวจสอบที่มีการเปิดเผยมีความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะส่งผลให้ผลการดำเนินงานของบริษัทเพิ่มขึ้นเนื่องจากช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นของนักลงทุน ลดต้นทุนในการตรวจสอบ และลดความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ ในขณะที่การเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบในประเด็นการวัดมูลค่าสินทรัพย์ (VAL) ประเมินการหนี้สิน (PV) และอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน (IP) ไม่พบความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชลกาญจน์ อรุณสกุล (2562) พบว่า การวัดมูลค่าสินทรัพย์ไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการ โดยผลลัพธ์จากการเก็บนี้ไม่มีความสำคัญหรือไม่ถูกนำมาพิจารณาในการประเมินผลการดำเนินงานของบริษัท และสลาวิญา จินตวง (2565) พบว่า หนี้สินไม่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับมูลค่ากิจการ รวมถึงสุพรรณิ คำวาสและคณะ (2563) พบว่า อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าองค์กรตามราคาตลาด ซึ่งบริษัทอาจมีความมั่นคงทางการเงินสูงจนไม่ต้องคำนึงถึงความเสี่ยงของหนี้สินหรือประมาณการหนี้สิน และอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนในผลการดำเนินงานของบริษัท

นอกจากนี้ การวิจัยมีตัวแปรควบคุม ซึ่งอาจส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัท ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิลพร ศรีจันทเพร (2560) พบว่า ผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์กับการตอบสนองของตลาดด้านราคา โดยมีแนวโน้มที่จะส่งผลให้ผลการดำเนินงานของบริษัทเพิ่มขึ้น เนื่องจากสะท้อนถึงความสามารถในการทำกำไรของกิจการและการใช้ทุนของผู้ถือหุ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่ขนาดกิจการ (SIZE) และประเภทของสำนักงานสอบบัญชี (BIG 4) ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัท สอดคล้องกับงานวิจัยของ นวพล จำปาจันทร์ (2561) พบว่า ขนาดของกิจการและขนาดของ

สำนักงานสอบบัญชีไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไร และชยวนิศ ภัคดีเกษม (2566) พบว่า ประเภทของสำนักงานสอบบัญชีไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าตลาด ซึ่งผลการดำเนินงานของบริษัทไม่ได้ขึ้นอยู่กับขนาดกิจการ และการเลือกใช้สำนักงานสอบบัญชีในกลุ่ม Big 4 เพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆ เช่น ความสามารถในการสร้างรายได้ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและความสามารถในการทำกำไร ได้ด้วยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้บริหารสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการประเด็นดังกล่าว เพื่อลดปริมาณเรื่องสำคัญในการตรวจสอบในรายงานผู้สอบบัญชีให้มากที่สุด ซึ่งจะแสดงให้เห็นว่าบริษัทมีกระบวนการในการบริหารความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนักลงทุนสามารถใช้เป็นแนวทางในการประกอบการตัดสินใจลงทุนได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยนี้ใช้อัตราส่วน Tobin's Q เป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของบริษัท โดยคำนวณตามแนวทาง ของ Chung and Pruitt (1994) อย่างไรก็ตามยังมีอัตราส่วนอื่นๆ ที่สามารถใช้เป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของบริษัทได้ เช่น มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ (Economic Value Added: EVA) การจัดการกำไร ราคาหลักทรัพย์ และอัตราส่วนทางการเงิน เป็นต้น ซึ่งเป็นตัววัดความสามารถของบริษัทในการสร้างมูลค่าเพิ่มในอนาคตอาจใช้ตัวชี้วัดดังกล่าวหรือแนวทางอื่นๆ ในการคำนวณผลการดำเนินงานของบริษัท รวมถึงอาจจะรวมตัวแปรอื่นๆ ที่แตกต่างไปจากการศึกษานี้มาใช้ในการศึกษาด้วย เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

2. การวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในอนาคตอาจมีการศึกษาเฉพาะในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ หรือใช้ตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ทั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ด้วย เพื่อให้ผลการศึกษามีความแม่นยำมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรุงเทพธุรกิจ. (2567). *จับตาธุรกิจอสังหาริมทรัพย์มาแรงขอควบรวมธุรกิจปี 67*. <https://www.Bangkokbiznews.com>
- เกรียงไกร บุญเลิศอุทัย, ศิลปพร ศรีจันเพชร, และอนุวัฒน์ ภัคดี. (2562). เรื่องสำคัญในการตรวจสอบบอกอะไร. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 15(45), 5-25.
- คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2567). *รายงานประจำปี*. <https://www.set.or.th>

- ชญาณิช ภักดีเกษม. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องสำคัญในการตรวจสอบกับประโยชน์ต่อการตัดสินใจในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีความซับซ้อนและไม่ซับซ้อนกรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ชลกาญจน์ อรุณสกุล. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบกับมูลค่ากิจการของกลุ่มธุรกิจการเงิน [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2567). SETSMART. <https://www.set.or.th>
- นวล จำปาจันทร์. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ กับคุณภาพกำไร [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พริมา มหาจันทร์. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบกับอัตราผลตอบแทนหลักทรัพย์ กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วันดี ชัยสกุลวัฒน์. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องสำคัญในการตรวจสอบกับมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนกลุ่ม SET 100. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 5(3), 4-26.
- ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2558). เตรียมพบกับรายงานของผู้สอบบัญชีรูปแบบใหม่ (อีกแล้ว). *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 9(26), 12-19.
- ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2560). เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ในหน้ารายงานผู้สอบบัญชีกับการ ตอบสนองของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 13(38), 22-37.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2558). มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 701 เรื่องการสื่อสารเรื่องสำคัญในการตรวจสอบในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต. <http://www.tfac.or.th>
- สลาวีญา จินตวง. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบและมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานออฟฟิศ สถาบันสอนอสังหา FDA. (2567). แนวโน้มอสังหา 2567 ฟันตัวต่อเนื่อง แต่ต้องระวังความเสี่ยง. <https://futuredeveloperacademy.com>
- สุพรรณิ คำवास, พัทธนันท์ เพชรเชิดชู, และศิริเดช คำสุพรหม. (2563). การเปิดเผยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ (KAM) และมูลค่าองค์กรตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 34(110), 51-66.
- เอื้อบุญ เอกะสิงห์, และวีระพงษ์ กิตติวงศ์. (2562). เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ สัญญาณเตือนของการแก้ไขงบการเงินในปีถัดไป. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 15(48), 52-72.
- Al-Matari, E. M., Al-Swidi, A. K., & Fadzil, F. H. (2014). The measurements of firm performance dimensions. *Asian Journal of Financial & Accounting*, 6(1), 24-49.
- Boonlert-U-Thai, K, Srijunpetch & Phakdee, A. (2019). Key audit matters: What they tell. *Journal of Accounting Profession*, 15(45), 5-25.

- Chung, K. H. & Pruitt, S. W. (1994). A simple approximation of Tobin's Q. *Financial Management*, 23(3), 70-74.
- International Auditing and Assurance Standards Board: IAASB. (2011). *Enhancing the value of auditor reporting: Exploring options for change (Consultation Paper)*. <https://www.ifac.org>
- Knechel, R., Krishnan, G., Pevzner, M., Bhaskar, S., & Velury, U. (2013). Audit quality Insights from the academic literature. *Auditing A Journal of Practice and Theory*, 32(1), 385-421.
- Libby, R. (1979). Bankers' and auditors' perceptions of the message communicated by the audit report. *Journal of Accounting Research*, 17(1), 99-122.
- Pornupatham, S., & Vichitsarawong, T. (2014). The draft of new auditor's report: Challenges for auditors and report users. *Chulalongkorn Business Review*, 36(141), 36-54.

